

KOMITÉSAG - NOTAT

5.marts 2013

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

Grund- og nærhedsnotat om forslag fra EU-kommissionen om forordning der implementerer direktiv 2009/125/EF med hensyn til at fastlægge krav til kedler og varmepumper

KOM nr. (foreligger ikke)

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt et forslag til forordning om energieffektivitetskrav til kedler (komitésag). Forslaget er et led i udmøntningen af ecodesigndirektivet, som er et rammedirektiv, der har til formål at reducere energirelaterede produkters miljøpåvirkning og nedbringe deres energiforbrug. Forslaget forventes sat til afstemning i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol den 13. marts 2013. Forslaget stiller krav til kedlers og varmepumpers energieffektivitet, maksimale NOx-emissioner og maksimal støj. Forslaget vurderes at have neutrale energi- og klimamæssige konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at berøre statsfinanserne, det vurderes at have en neutrale samfundsøkonomiske konsekvenser og forventes ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde for erhvervslivet. Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag og agter derfor at stemme for forslaget.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har d. 19. februar 2013 fremsendt et forslag til kommissionsforordning om krav til kedler og varmepumper, som markedsføres for første gang på det indre marked. Forordningen stiller krav til det maksimale energiforbrug, som forskellige typer af de omfattede produkter må forbruge, når de anvendes. Forslaget omfatter krav til gas- og oliefyrede kedler, luft/vand-varmepumper og væske/vand-varmepumper. Derudover er mini-/mikrokraftvarmeanlæg omfattet af forordningen.

Forslaget forventes at blive sat til afstemning i den regulerende komité for energieffektivitet den 13. marts 2013. Afstemningen foretages i overensstemmelse med forskriftsproceduren med kontrol. Vedtagelse af forslaget i den regulerende komite for energieffektivitet kræver kvalificeret flertal.

Hjemmelsgrundlag

Forordningen har hjemmel i Europaparlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EC af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede

produkter (ecodesigndirektivet) specielt artikel 15. Ecodesigndirektivet er baseret på Traktatens artikel 114 (indre marked). Forordningen er et led i rækken af gennemførelsesforanstaltninger under dette direktiv.

Forslaget behandles i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol jf. bestemmelserne i artikel 5a stk. 1-4 og art. 7 i afgørelse 1999/468/EF.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål at begrænse EU's energiforbrug til rumopvarmning med centrale vandbaserede varmeanlæg og kombinerede anlæg til rumopvarmning og opvarmning af varmt brugsvand. Kommissionen anfører, at energiforbruget til rumopvarmning i EU i 2005 blev estimeret til hvad der svarer til ca. 16 % af det samlede årlige bruttoenergiforbrug i EU-27.

Forslaget omfatter kedler og varmepumper med en effekt op til 400 kW beregnet til at indgå i centralvarmeanlæg og i anlæg som både leverer varme til centralvarmeanlæg og varmt brugsvand. Desuden er mindre mini-/mikrokraftvarmeanlæg omfattet. Kun kedler, varmepumper og kraftvarmeanlæg, som anvender el, fossilt gas eller olie er omfattet af forslaget. Kedler, varmepumper og kraftvarmeanlæg som benytter fast brændsel eller biobrændsler er ikke omfattet, dog er kedler, varmepumper og kraftvarmeanlæg, som benytter el, fossilt gas eller olie iblandet op til 50% biobrændsel omfattet.

Beregning af virkningsgrad og varmtvandsvirkningsgrad

Kommissionens forslag bygger på måling og beregninger af produkternes virkningsgrader for rumopvarmning, for produktion af varmt brugsvand og for den kombinerede produktion af varme og varmt brugsvand.

Virkningsgraden for de omfattede produkter beregnes forskelligt. For kedler baseres virkningsgraden på målinger i 3 driftstilstande (fuldlast, 30 % dellast og tomgang). For varmepumper baseres energikravene på en "årvirkningsgrad" (SCOP), der beregnes på baggrund af varmepumpens effektivitet ved forskellige driftsvilkår (forskellige udetemperaturer og forskellige fremløbstemperaturer).

Virkningsgraden for produktion af varmt brugsvand bestemmes på samme måde som i forslaget til energikrav for vandvarmere på baggrund af forskellige døgntappemønstre, der svarer til de typiske varmtvandsbehov i forskellige bygningstyper fra enfamilieshuse op til større etageboliger.

Forslagets trin

Forslaget indføres i 4 trin:

Trin 1: Fra to år efter ikrafttræden

Alle kedler, varmepumper og mini-/mikrokraftvarmeanlæg skal overholde en række energieffektivitetskrav, som bl.a. indebærer, at gas- og oliekedler skal være af den kondenserende type, hvor brændslet udnyttes mere effektivt end i ældre kedeltyper. Kravet om kondenserende kedler indgår allerede i dag i Bygningsreglementet. For varmepumper er energikravet lavere end de eksisterende krav i Bygningsreglementet. For varmepumper er der desuden sat grænser for den maksimale støjudsendelse. Samlet set vurderes det, at kravene i dette trin uden problemer kan opfyldes af størstedelen af de kedler og varmepumper, som i

dag sælges på det danske marked. Især energi- og støjkravene til varmepumper forekommer ikke videre ambitiøse.

Produkter til kombineret rumopvarmning og produktion af varmt brugsvand skal både opfylde effektivitetskravene til varmeproduktion og kravene til produktion af varmt brugsvand. Det vurderes, at stort set alle produkter på det danske marked, som omfattes af forordningen, allerede opfylder kravene.

For alle produkttyper er der desuden en række oplysningskrav om bl.a. tekniske parametre, genanvendelse efter ophør af brugsfasen og bortanskaffelse.

Trin 2: Fra tre år efter ikrafttrædelse

Kedler skal opfylde krav til maksimal NO_x-emission. Der har ikke tidligere været danske krav til NO_x-emission på denne type produkter, men det vurderes ikke at give anledning til problemer for producenterne at leve op til kravene, da de kan opnås med eksisterende teknologi.

Trin 3: Fra fire år efter ikrafttrædelse

Elektriske kedler, kraftvarmeanlæg og varmepumper skal opfylde en række skærpede effektivitetskrav. For de produkter, som også var omfattet af energikrav i trin 1 er der tale om en skærpelse af effektiviteten på omkring 10%. Kedler og varmepumper til kombineret rumopvarmning og produktion af varmt brugsvand skal opfylde energikrav, som indebærer en 10%-forbedring i forhold til trin 1. For varmepumper er kravene fortsat ikke specielt ambitiøse.

Trin 4: Fra fem år efter ikrafttrædelse:

I trin 4 indføres krav til maksimal NO_x-emission for kraftvarmeanlæg og varmepumper, der drives af en forbrændingsmotor og brændselsfyrede absorptionvarmepumper. Ingen af disse produkter er udbredte i Danmark, idet teknologien endnu ikke er markedsmoden.

Revision

Forslaget indeholder endvidere en revisionsbestemmelse. Det foreslås, at der efter senest 5 år efter forordningens ikrafttræden (dvs. formentlig senest i slutningen af 2017) skal fremlægges resultater af en evaluering af forordningen. Evalueringen skal bl.a. indeholde en vurdering af, om der bør fastsættes krav til kedler, der anvender biomasseproduceret gas eller flydende brændsler og mulighederne for at skærpe krav til kedlers energieffektivitet, støjniveau og NO_x-emissioner. Evalueringen skal desuden vurdere, om der kan stilles krav til klimapåvirkningen fra varmepumpers kølemidler.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet vil i overensstemmelse med den valgte komité-procedure have mulighed for at udtale sig, efter at komitéen har stemt om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til forordning er et led i udfyldelsen af ecodesigndirektivet og stiller krav til den type af produkter, der er omfattet af forslagets definitioner.

Kommissionen anfører, at hvis de enkelte medlemslande fastsætter nationale krav til de pågældende produkter, vil der være risiko for forskelligartede nationale bestemmelser og

procedurer, som ikke stemmer overens på tværs af landegrænserne i EU. Dette vil resultere i barrierer for varernes fri bevægelighed inden for EU og unødige omkostninger for erhvervslivet. Sådanne regler må derfor have det samme indhold i EU. I overensstemmelse med nærhedsprincippet bør tiltag inden for området derfor gennemføres på fællesskabsniveau.

6. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Bygningsreglementet stiller krav til energieffektiviteten for oliekedler, gaskedler, varmepumper og mikroftvarmeanlæg. Reglementet er udstedt i medfør af Byggeloven, LBK nr 1185 af 14/10/2010, og vil ikke blive påvirket af forordningen.

Kedler er i dag omfattet af EU's "stjernemærkningsordning", som er gennemført i dansk lovgivning igennem BEK nr. 488 af 07/06/1994. Bekendtgørelsen vil blive ophævet inden forordningens bestemmelser får virkning.

Forslaget til forordning vil, hvis den vedtages i ovennævnte komité, samt af Rådet og Europaparlamentet, være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning.

Forslagets energikrav forventes ikke at få betydning for Danmark, fordi det vurderes muligt at opretholde energikravene i Bygningsreglementet, som er skrapere end de energikrav, som er indeholdt i forslaget. En yderligere skærpelse af Bygningsreglements energikrav forventes desuden at træde i kraft i 2015, samme år som første trin af Kommissionens forslag får virkning.

7. Konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil på statsligt niveau medføre omkostninger til markedsovervågning og –kontrol mv. Omkostningerne dækkes inden for Klima-, Energi- og Bygningsministeriets bevillingsmæssige rammer.

Forslaget medfører ikke administrative eller økonomiske omkostninger for regioner og kommuner.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Producenter af produkter, der er omfattet af dette forslag, skal dokumentere, at deres produkter overholder forslagets bestemmelser. Dette vurderes imidlertid ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde i forhold til de dokumentations- og informationskrav, kedelproducenter og producenter af varmepumper allerede som følge af anden lovgivning er omfattet af.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

På grund af de strengere danske krav til de produkter, der er omfattet af forslaget, forventes forslaget ikke at påvirke det danske energiforbrug. Forslaget skønnes at have neutrale samfundsøkonomiske konsekvenser.

Konsekvenser for miljø og beskyttelsesniveau

Forslaget stiller krav om lavere energiforbrug og mindre NOx-emission. På grund af de strengere danske krav til de produkter, der er omfattet af forslaget, forventes forslaget ikke at påvirke det danske energiforbrug.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Klima-, Energi- og Bygningspolitik. Ved høringens afslutning den 5. marts 2013 er der modtaget kommentarer fra 2 interessenter:

VedvarendeEnergi

Støtter forslaget. VE opfordrer til, at der arbejdes for strammere krav til visse kedler, strammere krav til varmepumpers energieffektivitet og oplysningspligt for ikke-kondenserende kedler og elektriske kedler. VE har endvidere foreslået, at der indsættes en henvisning i forordningens indledning (recitals) vedrørende mulighederne for at stille skrapere krav til energieffektivitet.

Det Økologiske Råd

Støtter forslaget. Det Økologiske Råd opfordrer til, at der arbejdes for skrapere krav til varmepumpers energieffektivitet og maksimal støjudsendelse.

Energistyrelsen har desuden den 26. februar afholdt et offentligt informationsmøde om Kommissionens forslag, hvor en række af de danske markedsaktører var mødt frem. Markedsaktørerne pegede på, at der både er behov for, at myndighederne kontrollerer, at kravene efterleves, og at både slutbrugere og forhandlere samt installatører informeres om de kommende krav til kedler og varmepumper.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der er general opbakning til Kommissionens forslag, men at der er en række lande, som ville have foretrukket et mere ambitiøst forslag.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag, fordi det i Europa som helhed medfører omfattende energi- og CO₂-besparelser.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har under forhandlingerne arbejdet for stramning af krav til kedler og varmepumper, som i nogen grad er imødegået. Det vurderes, at det ikke er muligt at ændre forslaget væsentligt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.